

Список використаних джерел

1. Третяк О. М. Біржовий ринок у контексті глобалізаційних явищ міжнародної економіки. // О.М. Третяк Національний Вісник. — 2010. — № 15. — С.23—33.
2. Аграрна біржа. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://agrex.gov.ua>
3. Аграрна біржа виступила партнером п'ятого міжнародного форуму «Агробізнес України 2013» [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://agrex.gov.ua/agrarna-birzha-vistupila-partnerom-p-yatogo-mizhnarodnogo-forumu-agrobiznes-ukrayini-2013/>
4. Шибаніна О. В. Біржовий ринок: ретроспектива розвитку, основні проблеми і напрями їх розв'язання./О.В. Шибаніна // Економіка АПК.—2007. —№3.—С.104—109.

Смицька Роксолана В'ячеславівна,

студентка напрямку підготовки 6.030601 «Менеджмент»
економічного факультету Подільського державного
аграрно-технічного університету,
м. Кам'янець-Подільський
Науковий керівник: к.е.н., доцент Славина Н. А.

ПРОЕКТУВАННЯ ТА МОДЕЛЮВАННЯ ЛОГІСТИЧНИХ СИСТЕМ

Логістична система – це економічна система, що характеризується високими адаптивними властивостями в процесі виконання комплексу логістичних функцій. Вона формується на основі декількох підсистем, широко інтегрованих між собою, має зв'язок із зовнішнім середовищем.

Таким чином, логістичну систему можна розглядати, виділяючи в ній три рівні: просторовий (акцентований у дефініції через з'єднання між собою елементів системи і потоку товарів); організаційний (у дефініції згадано про організовані елементи системи); інформаційний (у дефініції він фігурує у вигляді потоку фінансових засобів і інформації).

Дослідження і прогнозування поведінки логістичних систем на практиці здійснюється за допомогою моделювання, тобто опису логістичних процесів у вигляді моделей. Моделювання - це особлива форма експерименту, яка полягає у дослідженні об'єкта і його моделі [3, с.128].

Під моделлю розуміється відображення логістичної системи (абстрактне або матеріальне), яке може бути використане замість неї для вивчення її властивостей і можливих варіантів поведінки.

Найбільш ефективним в логістиці є математичне моделювання. Воно складає процес встановлення відповідності конкретному реальному об'єкту деякого математичного об'єкта, який називається математичною моделлю. Логістичне моделювання дозволяє поєднувати не тільки можливі зв'язки в умовах динаміки існуючого ринку, але і вірогідні відносини у прогнозованому ринку.

При розробці моделей логістичних систем повинен враховуватись вплив багатьох об'єктивних і суб'єктивних факторів, діючих на певний момент часу. Найбільш важливі з них такі: кількість суб'єктів, що входять в логістичну систему, і їх розміщення; кількість і розміщення трансформованих центрів; транспортні моделі; зв'язок; інформаційна система.

Вибір найкращого варіанту логістичної системи відбувається на основі його відповідності максимально ефективному досягненню логістичних цілей.

Розробка науково-методологічних основ проектування логістичної системи, поряд з питаннями загального менеджменту, передбачає постановку і формалізацію завдання проектування логістичної системи, а також визначення єдиних методологічних підходів до оптимізації проектування логістичної системи з врахуванням особливостей функціонування підприємства [1, с.89].

При аналізі та проектуванні логістичних систем були розроблені і апробовані методологічні принципи, основними з яких є:

1. Системний підхід, який виявляється в розгляді всіх елементів логістичної системи як взаємопов'язаних і таких, що взаємодіють для досягнення єдиної мети управління.

2. Принцип тотальних витрат, тобто врахування всієї сукупності витрат управління матеріальними і пов'язаними з ними інформаційними і фінансовими потоками по всьому логістичному ланцюгу.

3. Принцип глобальної оптимізації, який передбачає узгодження локальних цілей функціонування елементів системи для досягнення глобального оптимуму.

4. Принцип логістичної координації і інтеграції, який передбачає досягнення узгодженої, інтегральної участі всіх ланок логістичної системи від її початку і до кінця в управлінні матеріальними та супутніми йому потоками при реалізації цільової функції.

5. Принцип моделювання і інформаційно-комп'ютерної підтримки.

6. Принцип розробки необхідного комплексу підсистем, що забезпечують процес логістичного менеджменту.

7. Принцип TQM - загального забезпечення якості - забезпечення надійності функціонування і високої якості роботи кожного елементу логістичної системи для забезпечення загальної якості товарів і сервісу, що поставляються кінцевим споживачам.

8. Принцип гуманізації всіх функцій і технологічних рішень в логістичних системах, що означає відповідність екологічним вимогам з охорони довкілля, ергономічним, соціальним, етичним вимогам роботи персоналу і т.п.

9. Принцип стійкості й адаптивності, тобто логістична система повинна стійко працювати при допустимих відхиленнях параметрів і чинників зовнішнього середовища та при значних коливаннях стохастичних чинників зовнішнього

середовища повинна пристосовуватися до нових умов, змінюючи програму функціонування, параметри та критерії оптимізації.

Проблема проектування логістичної системи має виходити з концептуальної постановки такого завдання з врахуванням логістичного ланцюга, де торговельне підприємство є однією з найбільш важливих ланок. Необхідність інтеграції планування і управління лежить у самій природі логістичного ланцюга як цілісної соціо-економічної системи, а саме - в тісному взаємозв'язку, взаємовпливу і взаємообумовленості всіх бізнес-процесів, що реалізуються в складних логістичних системах.

Список використаних джерел

1. Димарчук С.М. Логістична система управління та її взаємозв'язок з стратегією підприємства /С.М. Димарчук // Вісник ДУ "Львівська політехніка", 2000. - № 390. - С. 20-22.
2. Крикавський Є.В. Логістичне управління: Підручник. / Є.В. Крикавський - Львів: Видавництво Національного університету "Львівська політехніка", 2005. - 684 с.
3. Окландер М.А. Логістична система підприємства: Монографія. /М.А. Окландер - О.: "Астропринт", 2004. - 312 с.

Совбецька Альона Іванівна,

студентка спеціальності 8.03060101 "Менеджмент організацій і адміністрування (за видами економічної діяльності)" економічного факультету

Подільського державного аграрно-технічного університету, м. Кам'янець-Подільський

Науковий керівник: к.е.н., доцент Лаврук О.С.

СУТНІСТЬ І ЗМІСТ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО КЛІМАТУ У КОЛЕКТИВІ

Актуальність дослідження соціально-психологічного клімату визначається збільшеними вимогами до рівня психологічного сприйняття працівником його трудової діяльності, ускладненням психічного навантаження з одного боку і прагненням психологічного комфорту на робочому місці з іншого. Сьогодні діагностика та формування сприятливого соціально-психологічного клімату в колективі перетворюється під впливом інтелектуалізації капіталу підприємства на найважливішу умову його функціонування та розвитку. Соціально-психологічний клімат є показником рівня соціального розвитку колективу та його психологічних резервів, що забезпечують цілковиту реалізацію його творчого потенціалу. Від якості соціально-психологічного клімату окремого трудового колективу багато в чому залежить і загальна соціально-політична, ідеологічна атмосфера суспільства, країни в цілому.

Підвищення значущості соціально-психологічного клімату визначається тим, що він здатний виступати як чинник ефективності соціально-психологічних явищ і процесів колективу, служити індикатором як їх стану, так і їх зміни. Соціально-психологічний клімат колективу є також багатовимірною характеристикою психологічного залучення працівника в діяльність, психологічної ефективності цієї діяльності, а також рівня психічного потенціалу особистості та колективу, масштабу й глибини бар'єрів, що лежать на шляху реалізації психологічних резервів колективу.

Ефективність взаємодії членів колективу підприємства багато в чому залежить від оптимального поєднання характеристик, установок особистісних цілей і завдань окремих працівників, що формує потенціал колективу в цілому. При цьому сприятлива атмосфера в колективі не тільки позитивно впливає на результати діяльності, але і сприяє розвитку потенціалу працівника. У зв'язку з цим виникає об'єктивна необхідність управління формуванням сприятливого соціально-психологічного клімату (СПК) в колективі.

Аналіз літератури, присвяченої вивченню сутності та змісту соціально-психологічного клімату колективу, показав, що вплив морально-психологічної атмосфери в колективі на активність його працівників неоднозначний. Соціально-психологічний клімат колективу існує в двох іпостасях: як феномен, що об'єктивно спостерігається і як суб'єктивний стан, що переживається. Об'єктивно соціально-психологічний клімат виступає для членів колективу в характері тих відносин, які складаються між ними в повсякденному житті, а суб'єктивно – у відчутті задоволеності різними аспектами життя колективу.

Соціально-психологічний клімат колективу завжди характеризується специфічною для спільної діяльності людей атмосферою психічного й емоційного стану кожного його учасника, індивіда і поза сумнівом залежить від загального стану людей, які його оточують. У свою чергу, атмосфера того чи іншого колективу або групи виявляється через характер психічного налаштування людей, яке може бути життєрадісним, цілеспрямованим, анархічним тощо.

Головною структурою, що утворює соціально-психологічний клімат, є настрої. К. К. Платонов визначає соціально-психологічний клімат як властивість групи і як один із найважливіших компонентів внутрішньої структури групи, визначається міжособистісними відносинами в ній, що створюють стійкі настрої групи, від яких залежить ступінь активності в досягненні мети [1, с. 88]. Соціально-психологічний клімат колективу являє собою переважний і відносно стійкий психічний настрої колективу, який знаходить різноманітні форми прояву в усій його життєдіяльності. Вплив емоційної атмосфери колективу на працівників може бути двояким: таким, що є стимулює або гальмує, тобто пригнічує творчу ініціативу, активність і енергію людини [2].

Існує декілька визначень поняття «соціально психологічний клімат». Одним з перших спробував розкрити зміст поняття «соціально-психологічний клімат» В. М. Шепель. Він визначає його як емоційне забарвлення психологічних зв'язків членів колективу, що виникає на основі їх близькості, симпатії, збігу характерів, інтересів і схильностей. Він також виділив у цьому понятті три «кліматичні зони»: 1) соціальний клімат, який визначається тим, наскільки висока на даному підприємстві усвідомленість працівниками загальних цілей і завдань, наскільки гарантовано тут дотримання всіх конституційних прав працівників як громадян; 2) моральний клімат, який визначається моральними цінностями, загальноприйнятими в даному колективі; 3) психологічний клімат, тобто неофіційна атмосфера, що складається між працівниками, які знаходяться в безпосередньому контакті один з одним. Тобто, психологічний клімат – це мікроклімат, зона дії якого обмежена значно